

Utgreiing etter Openheitslova

2024

Sunnhordland Kraftlag AS

Innhald

1. Innleiing	3
2. Verksemda vår	4
2.1 SKL sine levereglar	5
2.2 Varslingskanal.....	5
3. SKL sin prosess for å ivareta krav i openheitslova	6
4. Våre risikovurderingar	7
4.1 Helse, miljø og sikkerheit	7
4.2 Kjønnssbalanse i SKL	7
4.3 Naturinngrep og lokalsamfunn	7
4.4 Leverandørkjede.....	8
5. Funn	8
5.1 Faktiske negative konsekvensar.....	8
5.2 Vesentleg risiko for negative konsekvensar	9
6. Gjennomførte tiltak og vegen vidare	9
6.1 HMS	9
6.2 Oppfølging av leverandørar	9
6.3 Oppretta eiga informasjonsside om prosjekta i Kvinnherad	10
6.4 Likestilling i SKL	10
6.5 Tettare dialog med vesentlege leverandørar	10
6.6 Investera i digitale verktøy for aktsemdsvurderingar	10

1. Innleiing

Lov om openheit og arbeid med grunnleggande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold hos verksemdar (Openheitslova) vart iverksett 1. juli 2022. Lovgivinga pålegg verksemdar ei rekkje plikter for å fremja sosial berekraft i eigen verksemd og leverandørkjede. Desse pliktene inkluderer mellom anna:

- Gjennomføring av aktsemdsvurderingar
- Utarbeiding av ei grunngiving for dei utførte aktsemdsvurderingane
- Plikt til å gi informasjon om arbeidet verksemda gjer med openheitslova til kvar einskild som etterspør dette

SKL er ein ansvarsbevisst aktør som tar sitt samfunnsansvar på alvor, og har som mål å bidra positivt til utviklinga av våre tilsette og områda me opererer i. Me jobbar aktivt med aktsemdsvurderingar av menneskerettar, likeverd og anstendige arbeidsforhold internt i selskapet, i våre leverandørkjeder og i relasjon til våre forretningspartnarar. Dette inneber systematisk kartlegging og vurdering av risiko for uakseptable arbeidsforhold, i tillegg til implementering av tiltak for å følgja opp eventuelle identifiserte risikoområde. Denne utgreiinga er utarbeida i samsvar med krava og retningslinjene i:

- Openheitslova
- FN sine rettleiande prinsipp for næringsliv og menneskerettar,
- Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) si høgrisikoliste
- OECDs retningslinjer for aktsemdsvurderingar for ansvarleg næringsliv

Figur 1. OECD si aktsemdsvurderingsprosess og støttetiltak

2. Verksemda vår

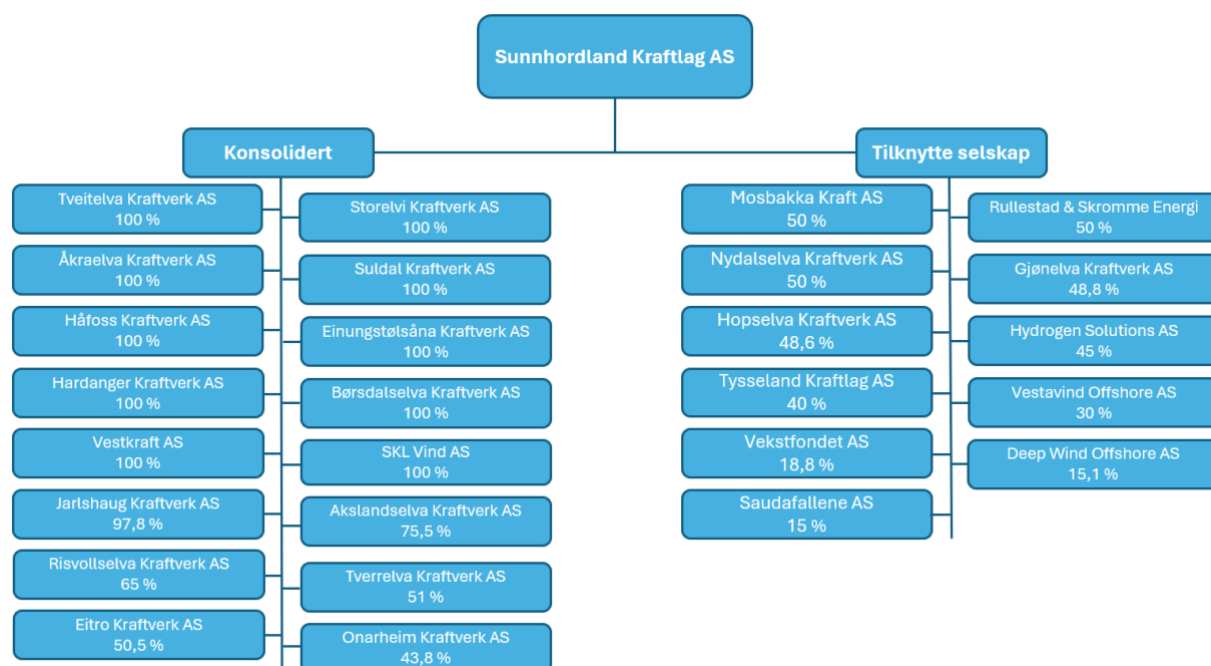
Konsernet Sunnhordland kraftlag AS (SKL) er eit reindyrka konsern innan produksjon og utvikling av fornybar kraft. Vår kraftproduksjon ligg i all hovudsak i Vestland og Rogaland fylke. Hovuddelen av kraftproduksjonen og driftsmiljøet er lokalisert i Matre, i Kvinnherad kommune, der fleire stasjonar nyttar vassressursane i Blådalsvassdraget. SKL har også ei driftsavdeling i Litledalen i Etne kommune tilknytt Løkjelsvatn, Litledalen og Hardeland kraftverk.

I tillegg eig og driv SKL Eikelandssosen kraftverk i Fusa, Rødne kraftverk i Vindafjord, Bordalsbekken i Tysvær og to mindre stasjonar på Stord. SKL er også medeigar i Sima kraftverka (8,75%) i Eidfjord og Ulla Førre kraftverka (2,54%) i Rogaland og Aust-Agder. Midlare kraftproduksjon i stasjonane er 2 474 GWh inkludert konsoliderte småkraftverk.

Småkraftsatsinga skjer hovudsakleg i eigne dotterselskap og tilknytte selskap. I konsernet inngår også 13 småkraftverk i eigne selskap. Desse er alle sett i drift med ein total midlare kraftproduksjon på 153 GWh. Gjennom tilknytt selskap har SKL eigarskap i 10 småkraftverk med midlare produksjon på 135 GWh. SKL deltar også i kraftproduksjon i Sauda gjennom ein eigardel på 15% i AS Saudefaldene.

I september 2024 overtok SKL 95% av Midtfjellet Vindkraft AS som driv vindkraftproduksjon på Midtfjellet i Fitjar kommune. Årleg midlare produksjon utgjer 423 GWh frå 55 vindmøller med samla effekt på 150 MW. Driftssentralen som overvaker og styrer produksjonsanlegga er lokalisert på Stord, som også er sete for hovudkontoret til verksemda. Ved utgangen av 2024 hadde SKL 67 tilsette og 3 lærlingar.

For meir informasjon om SKL og våre aktivitetar, sjå [SKL si årsmelding for 2024](#).

Figur 2. Konsernstruktur med prosentvis eigardel.

2.1 SKL sine levereglar

Arbeidet med menneskerettar og anstendige arbeidsforhold er tydeleg forankra i verksemda sine etiske retningslinjer, kjent som SKL sine levereglar. Desse slår mellom anna fast at alle i SKL er likeverdige. Diskriminering eller forskjellsbehandling av medarbeidarar, samarbeidspartnarar, kundar eller andre interessentar er uakseptabelt, uavhengig av religiøs overtyding, kjønn, seksuell orientering, alder eller politisk syn. Levereglane er inkluderte i alle førespurnadar og kontraktar, med klare forventningar om at desse skal etterlevast. Dersom det oppstår avvik, er det eit krav at leverandøren eller samarbeidspartnaren rapporterer dette til oss.

SKL praktiserer eit heilskapleg samfunnsansvar, der avgjersler vert tufta på prinsippa om økonomisk verdiskaping, sosiale forhold, og omsyn til klima og miljø. Berekraft er ein integrert del av vurderingsgrunnlaget i alle våre prosjekt, og me arbeider med å utvikla tildelingskriterium i anbodskonkurransar og definera tydelege kontraktskrav for å minimalisera vår klima- og miljøpåverknad. I kvar anbodsprosess oppmodar SKL potensielle leverandørar til å foreslå innovative løysingar og alternative metodar som kan bidra til å redusera CO₂-utsleppa knytt til det aktuelle prosjektet.

2.2 Varslingskanal

Rutinar for varsling av kritikkverdige forhold, i samsvar med arbeidsmiljøloven, er dokumentert i SKL si personalhandbok. Kritikkverdige forhold, samt brot på SKL sine levereglar, juridiske eller etiske forpliktingar, kan meldast anonymt i SKL sitt kvalitetssystem. Alternativt kan varsling skje direkte til næraste leiar eller til den leiaren ein kjenner seg tryggast med å varsle til.

3. SKL sin prosess for å ivareta krav i openheitslova

I utgreiinga i år har følgjande nøkkelpersonar frå SKL deltatt: økonomisjef, prosjektleiar storkraft, prosjektutviklar, SHA-koordinator og berekraftsleiar. Me har gjennomført prosess for å førebyggja, gjera greie for og følgja opp korleis SKL handterer faktiske og potensielle negative konsekvensar for menneskerettar og arbeidsforhold, både i og utanfor verksemda vår. Prosessen er modellert i verksemda sitt kvalitetssystem og omfattar følgjande hovudaktivitetar:

Leverandøroversikt og risikokartlegging:

- Etablering av ei oversikt over SKL sine leverandørar, der storleiken på leveransane vert kartlagt
- Sortering av leverandørane basert på:
 - Land der leverandørane har si operative verksemd
 - Bransje/industri, produkttype og tenesteleveransar
 - Vurdering av eventuelle kjende, faktiske negative konsekvensar knytt til leverandørane
 - Kategorisering av leverandørane i risikoklasser: Låg, medium og høg risiko

Oppfølging av leverandørar i risikoområde:

- Datainnsamling frå utvalde leverandørar vert innhenta gjennom spørjeskjema. Skjema omhandlar deira arbeid med å fremja respekt for grunnleggande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, inkludert helse, miljø og sikkerheit på arbeidsplassen, i tillegg til levelønn
- Fastsetjing av målretta tiltak for oppfølging basert på risikoklassifisering

Vurdering og avgjerd om vidare oppfølging:

- Analyse av innhenta informasjon frå leverandørane
- Avgjerd om det er behov for ytterlegare oppfølging av identifisert risiko, eller om denne vert vurdert som tilstrekkeleg handtert. Dette kan innebera:
 - Etterspørjing av meir spesifikk informasjon
 - Innhenting av relevant dokumentasjon
 - Vurdering av behov for inspeksjonar eller revisjon

Iverksetjing av korrigerande tiltak:

- Implementering av eigne tiltak for å stansa, førebyggja eller avgrensa negative konsekvensar som er avdekte
- Oppretting av notat, oppgåver og påminningar i systemet for leverandørar som er identifiserte i risikosoner, for framtidige vurderingar og oppfølging

4. Våre risikovurderingar

4.1 Helse, miljø og sikkerheit

SKL opererer i ein bransje med risiko for personskade. Tilsette og leverandørar jobbar i krevjande omgivnader, som vassvegar, høgspenningsanlegg, tunnelar og i ulendt terreng, og er eksponert for farar som elektrisk straum, klemfare, fall, støy, kjemikaliar og tunge løft. Avdeling Teknisk drift og vedlikehald handterer mobilt og roterande verktøy, hydrauliske system og anna krevjande maskineri. For å redusera risikoane gjennomfører me følgjande tiltak:

- Overordna risikovurdering på alle arbeidsoperasjonar
- Risikovurderingar i alle fasar av prosjekt (planlegging, prosjektering og utføring)
- Sikker jobb-analyse (SJA)
- Rapportering inkl. avvik- og forbetningsmeldingar og oppfølging av desse
- Jamlege oppdateringar av sikkerheitsbestemmingar og instruksar
- Informasjonsarbeid og opplæring for både tilsette og leverandørar

Desse tiltaka er ein del av det kontinuerlege forbetningsarbeidet i SKL, og vert vurdert og tilpassa jamleg. I 2024 hadde SKL ingen skadar med fråvær (H1-skade). Det vart registrert éin skade utan fråvær der det var trøgt for tilrettelegging av arbeid (H2-skade).

4.2 Kjønnssalanse i SKL

I SKL er majoriteten av dei tilsette menn, noko som er ein felles utfordring for kraftbransjen då fagområda dei tilsette representerer tradisjonelt har låg kvinneandel. Med slik skeiv kjønnssalanse kan det oppstå ulike formar for diskrimineringsrisiko, både på operative og administrative område. Dette er også reflektert i leiargruppa der det er fem menn og ei kvinne. Ei slik fordeling kan potensielt dempe forventningane om karriereutvikling for noverande og framtidige kvinnelege tilsette i SKL.

Kjønnssalansen i verksemda er ei risiko me er merksame på og har fokus på å utfordra, då me veit at auka mangfald kan påverka både arbeidsmiljøet og innovasjonskrafta. Dessverre såg me ein prosentvis nedgang i kvinnelege medarbeidarar i 2024, til 19 % mot 20 % i 2023. Trass dette har den langsiktige trenden vore positiv dei siste fem åra, med ei auke frå 14 % i 2020.

4.3 Naturinngrep og lokalsamfunn

SKL utviklar og driftar anlegg for både vass- og vindkraft som produserer naudsynt fornybar energi. Me erkjenner at drifta vår medfører naturinngrep som påverkar både det lokale landskapsbilete og økosystema i vassdraga, og i luft- og landområda me forvaltar i samband med vindkraft. I forlenginga av desse inngrepa ligg det ein potensiell risiko for

negativ påverknad på lokale interessentgrupper og enkeltpersonar som er knytte til dei råka områda.

SKL er forplikta til å gjennomføra alle sine prosessar i samsvar med gjeldande lovverk for å tryggja at rettane til involverte interessentar ikkje vert krenkte. Me legg og stor vekt på involvering av desse gruppene. Ved å etablere dialog tidleg i planleggingsfasen kan me identifisera og redusera negative konsekvensar og bidra til å imøtekomma rettane til dei som vert påverka av våre utbyggingar. For meir informasjon om SKL sitt berekraftsarbeid, sjå [SKL si berekraftsrapport for 2024](#).

4.4 Leverandørkjede

I 2024 hadde SKL eit nettverk på 830 leverandørar, der eit fåtal var frå utlandet. Den lokale forankringa er viktig for oss og bidrar til å redusera risikoen knytt til ansvarleg næringsliv. Samtidig gir det oss auka tryggleik rundt etterlevinga av gjeldande regelverk og krava i openheitslova. SKL kjøper inn eit breitt spekter av varer og tenester frå mange ulike bransjar. Dette strekker seg frå konsulenttenester, bygg- og anleggsarbeid og driftstenester, til IT-service og store elektromekaniske komponentar som turbinar, generatorar og transformatorar. Import av varer skjer berre unntaksvis, og då frå etablerte og anerkjende verksemdar.

I samband med forbettringsprosjekt ved eit av anlegga våre har me gått til innkjøp av nye transformatorar som skal produserast i Kina. Gitt den høge risikoprofilen for menneskerettsbrot i kinesisk produksjonsindustri, vil SKL, i samarbeid med hovudentreprenør og leverandør, oppretthalda tett oppfølging av denne produsenten. Det inneber blant anna regelmessig dialog, krav om dokumentasjon og ytterlegare revisjonar for å påverka etterleving av våre standardar for menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

5. Funn

Tilbakemelding og informasjon frå våre leverandørar er mottatt og vert vurdert fortløpande. Som eit resultat av denne vurderinga, vart ein av leverandørane oppfordra til å gi meir utfyllande informasjon knytt til våre konkrete spørsmål. Vidare har me bedt om meir presis informasjon og dokumentasjon frå underleverandør i deira kjede, for å få eit betre bilete av praksisen der.

5.1 Faktiske negative konsekvensar

Ingen faktiske negative konsekvensar blei avdekka blant dei utvalde forretningskontaktane til SKL.

5.2 Vesentleg risiko for negative konsekvensar

Til tross for at majoriteten av våre direkte leverandørar er basert i Noreg, veit me at den indirekte leverandørkjeda inneber høg risiko. Dette er i hovudsak knytt til sjølve materialutvinninga og produksjonsprosessar, der barne- og tvangsarbeid, uanstendige arbeidsforhold, låge lønningar, overdriven bruk av overtid og mangel på fagforeiningsrettar ofte er utbreidd. Leverandørkjedene er svært komplekse og globalt spreidde, noko som gjer det utfordrande med transparens og sjanse til å spora. Mangelen på innsyn aukar det generelle risikonivået for menneskerettar og miljøomsyn.

I Noreg er det ein kjend risiko for sosial dumping, brot på arbeidsmiljølova og utfordringar knytt til HMS. Desse risikoane er særleg framståande i bygg og anleggsbransjen, der det ofte blir nytta utanlandsk arbeidskraft i leverandørkjeda. Her kan det liggja ein risiko for utnytting av arbeidskraft. Som byggherre tar me risikoane på alvor og arbeider aktivt for å redusera dei. Dette gjer me mellom anna ved å inkludera våre levereglar i alle førespurnadar og kontraktar, med klare forventningar om at desse skal etterlevast. Me stiller også tydelege krav i våre sikkerheitsbestemmingar som er utvikla og spesifikk i alle utviklingsprosjekt. Dersom det oppstår avvik, er det eit krav at leverandøren eller samarbeidspartnaren rapporterer dette til oss.

6. Gjennomførte tiltak og vegen vidare

6.1 HMS

For å ytterlegare styrka fokuset på HMS i verksemda og på anlegga våre, har SKL tilsett ein dedikert SHA-koordinator. Denne ressursen vil spela ei sentral rolle i å koordinera, implementera og følgja opp HMS-arbeid, i tillegg til å bidra til å auka medvitet og HMS-kompetansen til tilsette og leverandørar som er involverte i vår verksemd.

I 2023 hadde me ein skade kor ein kollega fekk stålspon på auga. I 2024 skjerpa SKL krav til bruk av verneutstyr og minimumsutrustninga. Augevern (vernebrille/visir) er no ein del av normalutrustninga, og nyttast av alle som utfører arbeid eller oppheld seg på bygg- og anleggsplass, i produksjonslokale, reguleringsanlegg, verkstad og(eller lager der arbeid med arbeidsutstyr finn stad (maskinar, verktøy, løftereiskap, kjemikaliar med meir).

6.2 Oppfølging av leverandørar

I forbindelse med transformatorane som blir produsert i Kina har me iverksett tiltak. I 2024 gjennomførte representantar frå vår entreprenør og leverandør, i samarbeid med SKL, eit fabrikkbesøk hos produsenten. Inspeksjonen av produksjonsfasilitetane avdekte moderne og ordna lokale, der det blei observert at HMS var i fokus. I etterkant av besøket har me mottatt ein ekstern tilstandsrapport som konkluderer med at dei tilsette arbeider i trygge omgivnader, mottar anstendig lønn, har 8-timars arbeidsdagar og at HMS er ivaretatt ved fabrikkene. Som neste steg i oppfølginga skal ein delegasjon frå

SKL reise til fabrikkene i august 2025 for å gjennomføra nok ein grundig revisjon av produksjonsanlegget.

6.3 Oppretta eiga informasjonsside om prosjekta i Kvinnherad

Me har lansert ei eiga nettside der me samlar viktig informasjon om SKL sine større vedlikehalds- og byggeprosjekt i Kvinnherad. Her kjem me til å publisera fortløpande oppdateringar. Nettstaden vil samstundes fungere som ein arena der interessentar kan dela sine synspunkt, stilla spørsmål og koma med innspel til prosessane. Nettsida finn du ved å klikka på følgjande lenke: <https://skl.as/2025/05/02/om-pagaande-arbeid-i-kvinnherad/>

6.4 Kjønnbalansen i SKL

Ved utlysing av stillingar skal det gjennomførast ein jobbanalyse, og me arbeider målretta med å rekruttera kvinner.

6.5 Tettare dialog med vesentlege leverandørar

For å få ei djupare innsikt og eit betre grunnlag for samarbeid, vil me etablera tettare dialog med våre vesentlege leverandørar. Framover vil me invitera til dialog og samarbeid med den intensjon å styrka vår oversikt over felles risiko i leverandørkjeda.

6.6 Investera i digitale verktøy for aktsemdsvurderingar

I 2025 vil SKL investera i digitale verktøy som skal gi oss ein meir omfattande oversikt over vår leverandørkjede. Desse systema vil gjera oss i stand til å arbeida meir strukturert med å identifisera, vurdere og handtera risikoar som kan oppstå hos leverandørar og underleverandørar. For å effektivisera og styrka arbeidet med aktsemdsvurderingar, vil me framover oppfordra våre leverandørar til å registrera seg i vårt nye verktøy. Slik kan me samla all relevant informasjon på ein stad, noko som gjer oppfølging og risikostyring enklare.

Stord, juni 2025

Styret i Sunnhordland Kraftlag AS